

Sygn. akt II KK 135/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Stanisław Zabłocki (przewodniczący)

SSN Piotr Hofmański

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

w sprawie **A. D. M.**

skazanego z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w trybie art. 535 § 5 kpk, bez udziału stron
na posiedzeniu w dniu 14 czerwca 2013 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego, na korzyść skazanego
od wyroku Sądu Rejonowego w P.

z dnia 11 października 2011 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w P. wyrokiem zaocznym z dnia 11 października 2011 r., skazał A. D. M. za dwa ciągi przestępstw z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. oraz art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 3 lata i oddał oskarżonego na podstawie art. 73 § 2 k. k. pod dozór kuratora. Nadto

na podstawie art. 33 § 2 k.k. wymierzył grzywnę w rozmiarze 100 stawek dziennych przy ustaleniu, że wysokość jednej stawki wynosi kwotę 10 zł, a na mocy art. 46 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do naprawienia szkody poprzez wpłacenie na rzecz dwójki pokrzywdzonych stosownych kwot pieniężnych.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 28 października 2011 r.

Kasację od tego wyroku wniósł na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. na korzyść skazanego Prokurator Generalny, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie prawa procesowego, a to art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. Naruszenie to miało polegać na przeprowadzeniu postępowania karnego przeciwko skazanemu M. o przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. popełnione na szkodę A. P. i wydaniu prawomocnego wyroku skazującego mimo, że wcześniej zostało wszczęte przeciwko niemu postępowanie o to samo przestępstwo, które zostało zakończone wydaniem wobec oskarżonego przez Sąd Rejonowy wyroku skazującego w dniu 10 października 2011 r., w sprawie II K .../11.

W konkluzji Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w P.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna i należało ją uwzględnić w trybie art. 535 § 5 k.p.k. na posiedzeniu bez udziału stron.

Należy przypomnieć, że Prokuratura Rejonowa w P. prowadziła postępowanie przygotowawcze o sygn. akt 4 Ds. .../11 przeciwko A. D. M., zarzucając mu popełnienie dwóch przestępstw z art. 286 § 1 k.k. na szkodę A. G. i A. P. Dochodzenie w tej sprawie zostało wszczęte w dniu 20 października 2010 r., natomiast postanowienie o przedstawieniu zarzutów zostało ogłoszone podejrzanemu w dniu 17 czerwca 2011 r. (k. 20 i 156 akt V K .../11). W dniu 27 czerwca 2011 r. do Sądu Rejonowego w P. skierowany został w tej sprawie przeciwko A. M. akt oskarżenia, w którym zarzucono mu m.in. popełnienie na szkodę A.P. przestępstwa polegającego na tym, że w dniu 18 maja 2008 roku w P., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził tę pokrzywdzoną do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 96,90 zł w ten sposób, że

oferował na aukcji internetowej A. nr [...] sprzedaż płyty CD z pierwszym sezonem serialu „Gotowe na wszystko”, wskazując do zapłaty rachunek bankowy nr [...], wprowadzając pokrzywdzoną w błąd co do zamiaru wywiązania się z umowy i przesłania na podany przez zamawiającego adres zakupionego towaru (pkt II aktu oskarżenia, k. 201). Jak wskazano powyżej, zaskarżonym wyrokiem uznano winę oskarżonej w zakresie obydwu przestępstw, zaś wyrok uprawomocnił się bez zaskarżenia przez strony.

Tymczasem Prokuratura Rejonowa w P. w dniu 14 września 2010 r. wszczęła dochodzenie w sprawie kolejnych przestępstw z art. 286 § 1 k.k., w toku którego w dniu 22 kwietnia 2011 r. ogłoszono A. M. postanowienie o przedstawieniu zarzutów popełnienia siedemnastu takich przestępstw (k. 154 i 312 – 313b, akt II K 678/11). W dniu 25 lipca 2011 r. skierowano w tej sprawie akt oskarżenia do Sądu Rejonowego. W jego pierwszym punkcie zarzucono również oskarżonemu popełnienie w dniu 18 maja 2008 r. przestępstwa na szkodę A. P. Jak trafnie wskazano w kasacji, opis tego czynu jednoznacznie wskazuje, że jest on tożsamy z czynem przypisanym prawomocnie w sprawie V K .../11 przez Sąd Rejonowy w P. Tego faktu nie zmienia różnica w podaniu miejsca popełnienia przedmiotowego przestępstwa w obydwu postępowaniach.

Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 10 października 2011 r., w sprawie II K .. /11, skazał A. D. M. za wszystkie 17 przestępstw z art. 286 § 1 k.k. popełnionych na szkodę różnych osób na łączną karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a jej wykonanie na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. oraz art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 3 lata. W ust. I wyroku Sąd uznał winę oskarżonego w zakresie przestępstwa popełnionego właśnie na szkodę A. P. i wymierzył za ten czyn karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym na podstawie art. 72 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na jej rzecz kwoty 96,90 zł.

Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 18 października 2011 r. bez zaskarżenia przez strony.

Analiza akt obydwu spraw karnych – o sygnaturze V K .../11 prowadzonej przed Sądem Rejonowym w P. oraz o sygnaturze II K .../11 prowadzonej przed Sądem Rejonowym w W. – wskazuje jasno, że przeciwko A. D. M. równolegle

prowadzono dwa postępowania karne obejmujące ten sam czyn. Trafnie też wskazano w kasacji, że wadą jest dotknięte postępowanie prowadzone przed Sądem Rejonowym w P. w sprawie o sygn. V K .../11, skoro zostało wszczęte w drugiej kolejności.

Zgodnie z treścią art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza wówczas, gdy postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone, albo wcześniej wszczęte toczy się. Zakaz ten służy wyeliminowaniu tego rodzaju nieprawidłowej sytuacji, gdy równoległe i niezależnie od siebie toczą się dwa postępowania o ten sam przedmiot. Nie ulega wątpliwości, że zawisłość sprawy rozpoczyna się z chwilą skierowania postępowania przeciwko konkretnej osobie, a więc z chwilą przedstawienia jej zarzutów, wraz z pojawieniem się w postępowaniu podejrzanego w rozumieniu art. 71 § 1 k.p.k. Innymi słowy, w świetle w/w przepisu prawidłowy jest proces wcześniej wszczęty, natomiast proces wszczęty później od początku jest dotknięty wadą prawną i z tego powodu podlega umorzeniu (por.: Kodeks Postępowania Karnego. Komentarz. Tom I, pod red. P. Hofmańskiego, wyd. 3, Warszawa 2007, str. 158, wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 26 września 2011 r., II KK 196/11, Lex Nr 960524; z dnia 9 października 2008 r., V KK 252/08, R- OSNKW 2008, Nr 1, poz. 1992).

W przypadku A. D. M. to wyrok Sądu Rejonowego w P. z dnia 11 października 2011 r., w sprawie V K ...11, został wydany mimo zaistnienia wskazanej w art.17 § 1 pkt 7 k.p.k. negatywnej przesłanki procesowej w postaci zawisłości sprawy. Nie ulega wątpliwości, że to uchybienie było rażące i musiało w istotny sposób wpłynąć na treść wydanego orzeczenia, skoro w konsekwencji doprowadziło do dwukrotnego skazania A. D. M. za ten sam czyn popełniony na szkodę A. P.

Ponieważ w zaskarżonym kasacją wyroku Sąd I instancji przyjął konstrukcję ciągu przestępstw z art. 91 § 1 k.k. i wymierzył jedną karę, należało wyrok uchylić w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w P. Aby umożliwić temu Sądowi dokonanie pełnej analizy sytuacji prawnej skazanego, Sąd Najwyższy nie zdecydował o umorzeniu w postępowaniu kasacyjnym na

podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. postępowania karnego w zakresie dotyczącym czynu na szkodę A. P.

Z powodu wszystkich wskazanych powyżej okoliczności Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.